GAZET'A TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a" ese: Joi'a si Duminec'a.
Pretiulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., po trei luni 3 fl. v. . — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu seu 28 franci.

Anulu XLI.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.
Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr v. a. pentru fiacare publicare. — Scrisori nefrancate nu se primescu. — Manuscripte nu se retramitu.

Nr. 89. | Joi, 20|8 Novembre | 1878.

Missiunea comitelui Siuvalov.

Brasiovu, 16 Novembre 1878.

In timpurile antice romane, candu se intalneau augurii unulu cu altulu, rideau. Acesti proroci ai statului scieau de ce ridu, ei portau toiagulu divinatoriu, care decidea asupra afaceriloru celoru mai importante ale marelui imperiu. Diplomatii de astadi sunt in placut'a situatiune a auguriloru, ei inca ridu, candu se intalnescu unii cu altii, ca-ci cunoscu secretele, cari sunt ascunse vederei popóreloru, dér' se deosebescu de vechii auguri nu numai pentru ca le lipsesce caracterulu religiosu, ci pentru ca ei un'a prorocescu si alt'a facu la intunerecu, pre candu vechii auguri voieau si staruiau cá cele ce diceau se se si implinésca.

Astfeliu prorocescu diplomatii din Livadi'a, Vien'a si Berlinu in scrisu si prin graiu viu, ca marile imperatii n'au altceva in gandu, decatu a esecutá cu conscientiositate in tóte punctele tractatulu inchieiatu la Berlinu. Intr'aceea comitele Siuvalov colinda pe la cabinetele mariloru poteri si diuaristic'a európéna 'si framanta capulu, cá se afle scopulu adeveratu alu calatoriei diplomatului russescu. Siuvalov a datu si comitelui Andrássy o buna dimineatia la Budapest'a. Negresitu, ca vedienduse earasi faç̧ia in faç̧ia au risu amendoi. Ris'au ei óre pentru cá se ascunda ceea ce se petrece in interiorulu loru, séu ca dóra eara voru fi avendu de gandu a preparȧ popóreloru Europei o noua si neasteptata surprindere?

Diuariele oficióse din Vien'a si Budapest'a si mai cu séma cele russesci isi dau tóta silinti'a de a demonstrá, ca Siuvalov a venitu anume, cá se convinga pe cabinete despre lealele intentiuni ale Russiei faç̧ia de esecutarea tractatului dela Berlinu, si ca a facutu declaratiuni multiamitóre comitelui Andrássy. In contra acestoru mulcomiri ale pressei oficióse vine dela Berlinu scirea, ca comitele Siuvalov a avutu de scopu a face, cá Austro-Ungari'a se consimtia la stabilirea unei comunicatiuni permanente a Russiei cu Bulgari'a. dér' ca nu ar' fi potutu reusi. Dlu Tisza, presiedintele cabinetului ungurescu, inca ne-a datu cele mai linistitóre declaratiuni in privinti'a esecutarii stipulatiuniloru dela Berlinu. Faç̧ia cu tóte aceste enuntiatiuni primimu unu articulu fórte importantu din capital'a Romaniei, dela o persóna bine informata despre cursulu evenimenteloru, care arunca o lumina viua asupra adeverateloru intentiuni ale diplomatiei russesci, si pe care ilu lasamu se urmeze la acestu locu.

Bucuresci, 6/18 Nov. 1878.

De vreo cateva dile colónele diuarieloru din Vien'a si Pest'a sunt pline cu telegrame, corespondintie si articule despre missiunea comitelui Siuwalow. Apretiarile aceloru diuare in acést'a privintia unele sunt mai optimiste ér' altele mai pessimiste, dér' in fondu sustienu tóte de-o potriva, ca missiunea diplomatului russu, n'ar' avé altu scopu de catu puru si simplu, de a asigurá Curtea din Vien'a despre seriósele intentiuni ale Tiarului relative la esecutarea otariririloru tractatului din Berlinu.

Neaperatu diuariele 'si facu apretiarile pe bas'a sciriloru telegrafice mai multu séu mai puç̧inu acreditate si intotdeauna neesacte in materii diplomatice, séu mai bine disu in privinti'a tiesaturiloru si uneltiriloru diplomatice. Se scie, ca in dilele nóstre telegrafulu e celu mai bunu aparatu pentru guverne spre a respandí sciri fabricate in oficine ministeriale, ér' telegramele particulare mai in tóte statele sunt supuse la o severa controla. Si déca acésta controla s'a adoptatu chiaru si in statele eminamente constitutionale, cu atatu mai mare rigóre se esercita ea in statele despotice unde totulu se petrece in intunerecu, unde chiaru si cugetarea e tacsata intre crime.

Déca in adeveru cei din Pest'a si Vien'a punu temeiu pe nascociri russesci menite de a ameti lumea, atunci permita-ne a le spune, ca ne e téma, cá nu cumva ratacirea cea de apoi se fia mai mare de catu cea d'antaiu, comisa in timpulu candu votau credite banesci fara se scie anume, pentru care scopu.

Noi nu credemu de locu, ca missiunea comitelui Siuwalow ar' constá numai intr'o simpla visita de curtenire la Curtea din Vien'a, séu numai in a spune comitelui Andrássy, ca Tiarulu se inchina otariririloru congressului. Dincontra combinandu cele ce se plamadescu la Livadi'a cu missiunea comitelui Siuwalow pare-ni-se, ca diplomatulu russu a fostu insarcinatu de catra cei din Livadi'a, cá se se silésca a castigá pe comitele Andrássy pentru nouele uneltiri ale Russiei in privinti'a violarii tractatului din Berlinu ér' nici catu de puç̧inu pentru mantienerea si esecutarea lui fidela.

Inainte de plecarea comitelui Siuwalow, consiliulu pravoslavnicu tienutu la Livadi'a a otaritu din nou sfasiarea nefericitului tractatu. Aflamu din sorginte sigura, ca guvernulu din St. Petersburgu, imediatu dupa tienerea acelui consiliu, a adresatu o nota guvernului din Bucuresci. Not'a russésca ar' cere dela guvernulu romanu, cá se incheie o noua conventiune cu Russi'a. Nou'a conventiune intré altele se dice ca cuprinde urmatórele stipulatiuni:

Guvernulu romanu se se indatorésca a garantá pentru mai multu timpu liber'a trecere a ostiriloru russesci prin Romani'a respective prin Dobrogea; Russii se fia liberi a tiené ocupate si se intarésca unele puncte strategice din Dobrogea. . . Si mai aflamu, ca chiaru deodata cu espedarea numitei note, Russii deja au inceputu a fortificá punctele strategice romane. Sulin'a si Costanti'a (Kiustenge.)

Guvernulu romanu inse la rendulu seu, se dice, ca a respunsu intr'unu modu categoricu si patrioticu, dicandu, ca tractatulu din Berlinu prevede destulu de limpede terminulu, in care ostirile russe potu se tréca din Bulgari'a prin Romani'a in Russi'a. Astfeliu guvernulu romanu nu póte inchieiá alta conventiune, decatu numai in conformitate cu otaririle congressului din Berlinu.

Romani'a asemenea nu va admite niciodata, cá positiunile strategice din Dobrogea se fia ocupate si intarite de russi si in fine, ca déca russii nu voru curmá imediatu lucrarile de intariri incepute la Sulin'a si Costanti'a, guvernulu romanu va fi nevoitu se protesteze la poteri in contra unei asemenea portari nelegale a russiloru inaugurata cu scopu de a violá cu deseversire stipulatiunile tractatului din Berlinu.

Eaca dér', cari sunt faptele mai recinte ale Russiei, pe cari le comite chiaru in acelu momentu candu serviciulu telegraficu din Pest'a respandesce in lumea larga, ca comitele Siuwalow a declaratu comitelui Andrássy in Pest'a, ca Russi'a e gata de-a esecutá cu religiositate tractatulu din Berlinu.

Avemu dér' si cuventu si dreptate de a privi cu ingrijire patriotica la cutrierarile muscalului pe la Curtile din Vien'a si Berlinu.

Russi'a, dupa cumu probéza scirea nóstra, pe care o potemu numi autentica, n'are nici cea mai mica intentiune si bunavointia de a respectá tractatulu din Berlinu, ci din contra, ea si-a tramisu pe celu mai abilu diplomatu alu seu spre a castigá aderinti la noulu iei planu plamaditu cu scopu de a spulberá in aeru otaririle congressului dela Berlinu.

Russi'a numai batuta, de frica, va esecuta acelu nenorocitu tractata, dér' de voia buna niciodata.

Din diet'a Ungariei.

Cuventarea ministrului presiedinte T i s z a tienuta cu ocasiunea desbaterei generale asupra proiecteloru de adressa a fostu un'a din cele mai insemnate ce s'au vorbitu cu acést'a ocasiune si póte cea mai importanta din cate a rostitu d. Tisza de candu e ministru. Tóte argumentele possibile ale unui barbatu de statu le a adusu inainte spre justificarea politicei guvernului. Vomu reproduce aci dupa catu ne concede spatiulu, pasagele principale ale acestei vorbiri.

D. Tisza incepe prin a aratá, ca nici unu omu, nici o natiune singura nu a fostu si nu va fi in stare a tiené pe locu cursulu evenemintelor lumei. Celu ce se pune in contradicere cu acestu cursu va fi de regula calcatu in peciore. De trei ani incóce politic'a esteriora a Austro-Ungariei a urmatu doue directiuni. Mai antaiu s'a nisuitu nu cá se se sustiena cu orice pretiu integritatea Turciei, ci ca imperiulu turcescu se póta intre marginile posibilitatii remané unu vecinu bunu alu nostru. Apoi pentru casulu déca acésta nu se va poté ajunge, a avutu de scopu a nu lasá, cá Turci'a se devina prad'a unei singure poteri in Orientu — si acésta potere nu póte fi alta de catu Russi'a, totodata a face cá statele mici si popórele Orientului se se convinga, ca acea potere singuratica, chiaru dupa unu resbelu norocosu nu ar' poté decide sortii Orientului dupa placulu seu; se se convinga, ca monarchi'a nóstra nu este contraria popóreloru chrestine din Orientu, dér' ca dorintiele loru numai atunci potu se se implinésca cu durabilitate, déca nu voru asteptá totulu numai dela acea potere singura, ci dela Europ'a si dela noi insine. Momentele aceste conducatórie au inspiratu pe siefulu afaceriloru nóstre esterne, candu a scrisu cunoscut'a nota de reforme, apoi candu cu memorandulu din Berlinu si la conferinti'a din Constantinopolu. Este cunoscutu fiecaruia, ca intre poterile mari europene domnea pana in timpulu din urma o neincredere reciproca. Franci'a erá ocupata cu afacerile interne. Angli'a erá impedecata prin meetingurile antiturcesci, o alta potere (Germani'a), condusa de neincredere faç̧ia de vecinii sei, nu se simtia nicidecumu chiemata de a se stricá cu Russi'a, care ia facutu unu serviciu bunu la 1870; erau póte si de acele poteri, cari, déca monarchi'a nóstra ar' fi facutu unu pasu isolatu in contra Russiei, ar' fi intrebuintiatu acést'a impregiurare spre a realisá intentiunile loru vechi mai multu séu mai puç̧inu cunoscute in contr'a monarchiei nóstre. Intre asemeni impregiurari a isbucnitu resbelulu orientalu. Ni se imputa, ca de ce n'amu protestatu in contra acestui' resbelu. Nu me indoiescu, ca déca amu fi protestatu, ne ar' fi succesu a impedecá resbelulu russo-turcescu, dér' numai asia, ca in loculu resbelului russo-turcescu a m u f i a v u t u r e s b e l u l u a u s t r o - u n g a r o - r u s s e s c u, si inca cu isolarea monarchiei avendu mai multu de unu inimicu intre celelalte poteri. (Viui desaprobari in steng'a. Asiá e! in drépta. O voce in steng'a estrema: Turci'a ar' fi fostu cu noi!) E o ilusiune, ca Turci'a ar' fi fostu cu noi. Domniloru! sunt unu mare adoritoriu alu poporului turcescu, (ilaritate in stenga estrema), dér' barbatii lui de statu sunt ca acei'a ai vechiului Bizantinu; ei déca ar' fi vediutu, ca se bate alta potere pentru ei, n'ar' fi mai riscatu sange si bani. (O voce din steng'a estrema: La 1848 ei au riscatu resbelulu pentru Kossuth si honvedi! Strigari in drépt'a: Auditi, auditi!) Si care ar' fi fostu intr'unu resbelu cu Russi'a resultatulu unui succesu favorabilu, pe care ilu presupunemu numai? De-o parte ar' fi remasu cestiunea orientala cu totulu neresolvata, si in anim'a fiacarui poporu setosu de libertatea, ce i se cuvine cu dreptu, ar' fi remasu convictiunea, ca monarchi'a nóstra pórta vin'a, ca nu si-a potutu castigá libertatea; de alta parte remanea o ura nestinsa in peptulu acelui poporu de 80 milióne, pe care si dupa a mea convingere l'amu fi potutu invinge, dér' totusi nu l'amu fi potutu nimici. (Miscare in steng'a auditi, auditi!) D. Tisza arata dupa acést'a, ca o concentrare a armatei, ca la 1856, ar' fi impusu monarchiei numai jertfe neasemanatu mai mari, fara ai aduce vre'unu folosu. Concentrarea dela 1856 a costatu vreo 600 de milióne. Apoi voiesce a dovedi folósele congressului dela Berlinu, care dice au pusu basa unoru relatiuni mai sanatóse intre marile poteri. Tragendu o paralele scurta intre conditiunile tractatului de St. Stefano si stipulatiunile congressului dela

Berlinu, dice ca celu d'antaiu a fostu modificatu esentialu prin celu din urma, care a impedecatu crearea unei mari Bulgarie pana in apropierea Constantinopolului si pana la marea Egea, sustienendu continuitatea teritoriului turcescu, mai departe a incredintiatu organisarea Bulgariei unei comissiuni europene, nu russesci si a pusu unu terminu mai scurtu pentru retragerea trupeloru russesci; in fine s'a lasatu Bosni'a si Herzegovin'a sub sceptrulu sultanului, ér' ocupatiunea si administratiunea loru s'au incredintiatu Austro-Ungariei si acést'a s'a intemplatu in prim'a linia in interessulu Turciei, (Desaprobari in steng'a) careia i s'a datu prin acést'a possibilitatea a restabilí pacea si ordinea in provinciele sale mai apropiate fora de a-si risipi poterile. (Ilaritate in steng'a, auditi, auditi!)

Mai departe se apera Tisza cu cunoscut'a lui dialectica in contra imputarei, ca ar' fi sedusu natiunea. Si englesii dise elu, n'au sciutu nimicu de acuisitiunea insulei Cipru pana n'a fostu perfecta conventiunea cu Pórt'a. In fine dice, ca scopulu ocupatiunei a fostu de a nu lasá, cá o alta potere se devina omnipotenta in Orientu, — ca scopulu acesta se póte ajunge numai déca monarchi'a nóstra va observá punctualu stipulatiunile tractatului dela Berlinu, si va ingriji pentru aceea, ca si ceilalti se le observe (aprobari in drépta; sgomotu in stenga) si esprima firm'a sperantia, ca in casulu unui conflictu monarchi'a nóstra nu va mai fi isolata —

Budapest'a, 16 Nov. 1878.

(Corresp. part. a „Gaz. Trans.")

Desbaterile camerei deputatiloru asupra adressei la discursulu tronului sunt de mare insemnatate; desi in vorbirile pronuntiate de unii deputati nu lipsescu ideile chauviniste maghiare. Cuventarea ministrului presiedinte Col. T i s z a culminéza intr'acolo: ca de órece monarchi'a la erumperea resbelului nu si-a potutu gasí aliatu in contra Russiei, ca-ci din partea Prussiei si Italiei erá mai cá sigura, — ca aceste done mari poteri nu voru stá cu manile in sinu si nu voru privi cu nepasare eventual'a victoria a monarchiei nóstre, prin urmare conducĕtorii politicei esterne vediendu, ca mersulu lucruriloru nu-lu potu oprí — au lasatu cursu liberu invasiuniloru russesci, multiamindu-se a repará la incheiarea pacii pe cale diplomatica, ceea ce cu arm'a n'a cutezatu a opri.

Dlu T i s z a prin urmare justifica politic'a esterna: cu s l a b i t i u n e a monarchiei, cu cris'a financiala si internationale, in urma caror'a monarchi'a d e s i n e n'a potutu incepe nici o actiune seriósa! Astfeliu a devenitu apoi la politic'a de r e c o m p e n s a r e.

Deputatulu D á r d a i, ce e dreptu, elu singuru si in contra amiciei afectate a maghiariloru catra turci, a venitu si a pusu tóta vin'a resultateloru triste in spinarea politicei turcesci, care n'a voitu se scia despre proiectele facute de comitele Andrásy pentru ameliorarea sórtei chrestiniloru, ci mai bine a lasatu cá russii se intrevina cu forti'a armata in favorulu chrestiniloru din imperiulu otomanu. Dep. Dárdai este de parere, ca guvernulu turcescu erá scutitu de resbelu, déca Port'a ascultá de Andrásy.

Deputatii Argiriu B e ö t h y si contele A p p o n y i din opositiune au doveditu d-lui Tisza, ca interessele monarchiei nóstre nu sunt spre Bosnia, ci la Marea-Négra si gurile Dunarii. Ca totu omulu cu pricepere a trebuitu se véda, ca mic'a Romania singura n'a potutu resiste invasiuniloru russesci si ca Austro-Ungari'a in interessulu propriu trebuiá se opréscа pe muscali a trece Prutulu.

Vení apoi professorulu Dr. Paulu H o f f m a n n si trase urmatoriele consecintie, dicêndu: Politic'a Austriei este gresita inca de pe timpulu resbelului din Crime'a. Austri'a pe acelu timpu trebuiá se alieze cu tóta creditati'a poteriloru occidentali, si impreuna cu aceste se nimicéscа pe Russi'a. N'a facut'o acést'a. Si in anulu 1870 n'a recursu cu fortiele sale in ajutorulu Franciei, astfeliu apoi a lasatu de buna voia: cá Prussi'a si Itali'a se devina poteri mari cucerindu teritorie insemnate. Intre vecini atatu de poternici, i n t r e s t a t e l e m a r i n a t i o n a l e, c e o i m p r e s ó r a, A u s t r o - U n g a r i'a a s t a d i n u e s t e s i g u r a d e e c s i s t e n t i'a e i. Nu monarchi'a nóstra, ci flott'a anglesa a opritu pe Russi'a de n'a intratu cu cazacii in Constantinopolu. Prin urmare nici tractatulu de Berlinu nu este meritulu Austro-Ungariei, cu atatu mai vertosu, ca si acest'a are stipulatiuni directu in contra ecsistentiei nóstre.

Prof. Hoffmann a doveditu unu curagiu deosebitu, — ca elu singuru intre toti deputatii maghiari, cari de altmintre sunt aplecati a sperá totu binele dela Berlinu a documentatu cu argumente neresturnabile: ca slabirea Austriei se datéza mai cu séma, de candu politicii din Vien'a s'au aruncatu póte de fric'a russiloru, ori din alte consideratiuni, in braçiele Prussiei. Si perirea monarchiei inca de aici va poté se urmedie. In consecinti'a fapteloru implinite, in urm'a consolidarii poteriloru nationali in state mari la nordu, nordvestu si miédiadi, monarchi'a nóstra, dupa ideile desfasiurate de inteligentulu professoru, n'are sianse sigure de esistentia.

Desbaterile voru urmá inca lungu timpu, deórece, mai vertosu din opositiune, sunt inscrisi multi deputati la vorba. Precumu am intielesu, vomu audi vorbiri si din partea deputatiloru romani. —n.

Gimnasiulu romanu din Brasiovu.

(Urmare si fine.)

Din planulu de invetiamentu se vede, ca la aceste scóle secundare se propunu in class'a I a gimnasiala si reala 4 limbi, intre cari si cea latina; in a II gimnasiala si reala 5 limbi, adaugêndu-se la cele patru si frances'a; in celelalte clase gimnasiale s'au propusu 6 limbi, limbele clasice: latin'a si elin'a, si 4 vii limb'a romana, germana, maghiara si francesa, in clasele comerciale se propune limb'a romana, germana, maghiara si francesa. Este de observatu, ca in clas'a VII si VIII-a gimnasiala pe langa studiile ordinare prescrise s'a mai propusu si geometri'a descriptiva cate done óre pe septemana. Din planu se vede, ca in I gimnasiala s'au propusu studiile 26 óre pe septemana, in II 29 óre, in III 37 óre, in IV 34 óre, in V 30 óre, in VI 30 óre, in VII 32 si in VIII 33 óre; in I comerciala 29 óre; in II comerciala 33 óre; in III comerciala 36 óre. Dintre tóte clasele a fostu clas'a a treia gimnasiala mai tare incarcata. Peste totu studentii sunt cam incarcati cu studiulu din caus'a limbeloru celoru multe, cari se propunu la acestu gimnasiu.

Limb'a francesa este ce e dreptu studiu facultativu pentru scolarii din cl. II—VIII gimn. era pentru scolarii din cl. II si III reale si cl. I, II si III comerciala este studiu obligatu. Toti scolarii, cati au invetiatu limb'a francesa, au fostu 111 la numirea impartiti in 6 despartiamente. Desemnulu, gimnastic'a si cantarile inca au fostu impartite in despartiaminte. — Lucrari scripturistice s'au facutu in cl. V gimnasiala 13, in cl. VI 11; in cl. VII 10; in cl. VIII 8; in cl. II comerciala 13; in cl. III 9. — Din impartirea obiecteloru de invetiamentu se vede, ca in anulu scolasticu 1877/8 au fostu aplicati la gimnasiu, la scól'a reala si comerciala 24 professori, dintre cari doi in decursulu anului au reposatu. Dir. Ionu G. Mesiota si Ionu A. Lapadatu. Dintre cei 24 professori sunt 21 de insi cu studia obligatóre si 3 cu studii facultative. Dintre cei 21 professori de studiile obligate sunt 11 professori definitivi, 9 provisori si 1 suplentu.

Se afla la acestea scóle si o societate de lectura a studentiloru, la care participa scolarii din cl. VII si VIII impreuna cu scolarii din clas'a III comerciala si isi tienu regulatu siedintiele odata pe septemana. Cá auditori au participatu la acestea siedintie scolarii din cl. IV, V si VI gimnasiala, precumu si din clas'a I si II comerciala. In siedintie s'a ocupatu societatea cu cetirea si reproducerea unoru bucati alese din scriitorii romani, cu elaborarea, cetirea si censurarea temeloru lucrate de membri societatii. In Maiu a. c. societatea a tienutu o siedintia publica, in care s'au declamatu piese alese din autorii romani si s'au cetitu unele lucrari interesante. In acést'a siedintia s'a datu séma despre intrég'a activitate a societatii, despre starea bibliotecii si a cassei. — Biblioteca societatii se compune astadi din 370 tomuri parte daruite de membri societatii si de unii sciitori binevoitori, parte cumperate cu banii societatii. — Cass'a societatii dispune actualmente de 403 fl. 97 cr., care sunt depusi spre fructificare in cas'a de pastrare din Brasiovu. Tragemu atentiunea tuturoru amiciloru de lumina si de cultura spirituala, cá se ajute acesta societate tinera parte cu opuri, parte cu diuare, parte cu bani, ca numai asia 'si va poté ajunge scopulu luminarea mintii si nobilitarea animei.

Stipendisti au fostu la gimnasiu, scól'a reala si comerciala 9, dintre cari trei au capetatu stipendiu dela biseric'a santului Nicolae din Scheiu, 1 din fundatiunea Colosiana, 1 din fundatiunea Franciscu Iosefiana, 1 din fundatiunea Mogaiana, 1 dela Associatiunea transilvana pentru cultur'a si literatur'a poporului romanu, 1 dela in. ministeriu reg. ung. de culte si de instructiune publica, 1 din fundatiunea Romantiana. — Scolari premiati la finea anului au fostu din cl. VII gimn. 3; din cl. VI 2; din cl. V 4; din III gimn. reala 5; din II gimn. reala 9. din I gimn. reala 7; din I com. 1; din II com. 1.

La scól'a primara de patru clase pentru copii si la cele trei clase de copile au fostu 9 invetiatori aplicati, eara la clas'a IV si V de copile s'au aplicatu, cá suplenti professori dela gimnasiu, scola reala si comerciala. Aceste done clase formeza unu cursu superioru pentru fetitie si au unu planu deosebitu de celelalte clase de copile. La scól'a de repetitiune au fostu aplicati 4 invetiatori dela scólele primare. — La scol'a invetiaceiloru de meseriasi au fostu aplicati 5 professori dela gimnasiu si 1 dela norma.

Numerulu scolariloru la gimnasiu, scól'a reala si comerciala a fostu in anulu scolasticu 1877/8, dupa religiune: 233 gr.-orientali, 14 gr.-catolici, 3 evang.-luterani 13 de legea mosaica, dupa nationalitate: 247 romani, 13 evrei, 3 germani, preste totu au fostu 263, scolari, dintre cari au parasitu scól'a 16, si asia au mai remasu la finea anului 247 si 6 privatisti. — Preste totu numerulu scolariloru imatriculati la scólele centrale romane din Brasiovu a fostu: La gimnasiu 189, la scól'a reala 54, la scól'a comerciala 19, la scól'a primara de copii (norma(293, la scól'a primara de copile 180, la scól'a de repetitiune in 4 despartiaminte 48, la scól'a de meseriasi in 2 despartiaminte 66. Sum'a totala 849. Comparandu-se numerulu scolariloru din anulu acest'a ca celu din anulu trecutu in sum'a de 927, resultu o scadere de 78 scolari, care scadere vine cu deosebire in socotél'a scolei primare de copii si a scólei de repetitiune. Numerulu scolariloru la gimnasiu, scól'a reala si comerciala este cu trei mai mare, cá in anulu scolasticu 1876/7.

Bibliotec'a gimnasiului a crescutu prin daruire cu 654 volume si cu mai multe foi politice si scientifice. Colectiunea numismatica s'a inmultitu cu 5 numi de argintu romani, cu unu numu de arama cu inscriptiunea: Provinci'a Daci'a an. I; unu numu de arama cu inscriptiunea: Drei Gresch. — Cabinetulu zoologicu s'a sporitu cu unu esemplaru; Mergus serratoru. — Cabinetulu fisicalu s'a inmultitu cu unu telefonu si cu unu microscopu prin cumperare. — Laboratoriulu chemicu s'a intocmitu pe spesele scoliloru, completu cá pentru o scola reala superióra, conformu normativeloru esistente.

Din datele cronice scótemu numai cele mai insemnate: In 22 Dec. la propunerea directorelui dupa prealabil'a ascultare a corpului professoralu, s'a alesu de catra delegatiunile scolare, conrectoru provisoriu d. prof. gimn. Stefanu Iosifu. — In 4. Ian. se introduce conrectorulu provisoriu in senulu corpului professoralu. — In 19 Ian. a repausatu Dr. I. G. Mesiot'a si in 21 Ianuarie s'a immormentatu in cimeteriulu bisericei St. Nicolae din Scheiu. — In 25 Martie a repausatu neobositulu si multu regretatulu prof. gimn. Dr. Ioanu A. Lapedatu in flórea vietiei sale si s'a inmormentatu in 27 Martie in cimiteriulu romanescu din Gróveri. — Esamenulu oralu de maturitate la gimnasiu s'a tienutu in 26 Iuniu, dintre 7 martursanti s'au declaratu: 3 deplinu maturi cu distinctiune, 2 deplinu maturi, 1 maturu cu lauda si unulu maturu. — Esamenulu oralu de maturitate la scól'a comerciala s'a tienutu in 27 Iunie si maturisanti au fostu 8, dintre cari fura declarati 3 deplinu maturi, éra ceilalti maturi.

Acést'a este pe scurtu icón'a scóleloru centrale romane din Brasiovu. Cu tóte ca aceste scóle se bucura de nisce poteri didactice catu se póte de bune, nu sunt asia de bine cercetate cumu s'ar' poté asteptá. Una din causele, pentru care affluenti'a scolariloru nu este atatu de mare, este si aceea, ca Brasiovulu, situatu intr'unu coltiu alu Transilvaniei, este invecinatu cu tier'a Oltului unde poporulu e seracu si nu 'si póte dá copii la scóla. Speranti'a ca scólele reale si mai cu séma cele comerciale voru fi fórte bine cercetate, din causa ca Brasiovulu e unu centru de comerciu si de industria, si ca giuru impregiuru poporatiunea rurala romana traiesce parte cu economi'a de vite, parte cu specula, si are dér' lipsa de scólele reale si comerciale, inca nu s'a realisatu pana acuma. Caus'a acestei aparitiuni regretabile se póte esplicá, parte prin aceea, ca poporulu nostru inca nu s'a petrunsu pe deplinu de folósele binefacatórie ale acestoru scóle, parte si prin acea impregiurare trista si dorerósa, ca economii romani de prin satele vecine, dela cari s'ar' fi asteptatu contin-

gentulu celu mai mare, au saracitu din mai multe cause.

S'au facutu cei dreptu fórte multu pentru aceste scóle, dér' mai sunt inca multe de facutu pentru cá se li se asigure unu viitoriu mai bunu. Numai candu voru fi puse pe nisce base si mai solide materiale, voru poté prospera intradeveru in tóta privinti'a. Datorinti'a cea mai sacra o au corputile administrative actuale, cá lucrandu in spiritulu betraniloru, se le inbunatatiésca din ce in ce starea materiala, ca dela aceea depinde si prosperitatea loru spirituala. Déca — despre ceea ce nu ne indoimu — le zace intr'adeveru la anima aceste scoli, cari sunt mandri'a romaniloru Brasioveni, atunci se nu crutie nimica spre a le procurá tóte mediulócele, de cari au inca necessitate.

Dorindu din tóta anima, ca aceste scóle, cari in privinti'a didactica se potu mesurá cu ori-ce scóle secundare din patria, se prospereze si se inainteze in invetiamentu, in serviçiulu sciintiei si alu moralei totu mai multu, si starea loru materiala se sporésca si se crésca din anu in anu, cá nu cumva se sufere ceva scadere acestu focularíu de cultura si de educatiune, ci se inflorésca spre binele némului romanescu, care si asia are numai cateva institute secundare in Austro-Ungari'a.

Congressulu nationalu bisericescu

alu romaniloru gr. or. din Ungari'a si Transilvani'a.

Siedinti'a a 18-a. (Continuare) . . . Cav. de Puscariu dice, ca vediutu cu cata grija a procesu Esc. S'a Mitrop., pentru cá se se infiintieze si se se doteze eparchiile cele noue si ar' fi doritu se véda manifestandu-se totu acea ingrijire si pentru Archidiecesa, care inca are dorintiele sale juste si drepte, apoi dupa ce motivéza dorinti'a Archidiecesaniloru, prin urmatórele motive: 1. Metropolitulu, care e si archiepiscopu alu Ardélului, se alege numai de congressulu nationalu bisericescu. 2. Diecesele sufragane isi alegu archiereii loru fara concursulu Archidiecesaniloru. 3. Demnitatea metropolitana este celu mai inaltu postu in organismulu nostru bisericescu si atatu prescriptele canonice catu si buna cuvinti'a ceru, cá se se faca unu archiereu metropolitu, façia de unulu ce nui archiereu; de aceea prescriptele statutului sunt nepractice. Diecesele sufragane sunt representate in tóte corporatiunile mai inalte prin episcopii loru ba chiaru si prin metropolitulu, pe candu Archidieces'a este representata numai prin metropolitu. 5. Archidiecesa pe timpulu vacantiei nu e representata in sinodulu archierescu, in consistoriu metropolitanu, nici in congressele elective, cá diecesele sufragane, candu se tractéze cele mai vitale acte, ce atingu Archidieces'a. 6. Unu archiereu ajutatoriu ar' inaltiá vedi'a si demnitatea metropolitana, ar' usiura administratiunea, ar' delaturá defectele si anomaliile si ar' impaca tóte recerintiele si postulatele Archidiecesaniloru, — face urmatóre propunere spriginita de toti deputati Archidiecesani: Se se decida: cá postulu de vicariu archiepiscopescu pe viitoriu se se indoplinésca prin unu archiereu alesu prin sinodulu Archidiecesanu dupa modalitatea prescrisa in statutulu organicu pentru alegerea episcopiloru sufragani, si ca acestu archiereu se aiba locu in sinodulu episcopiloru in rendulu acestor'a se póta in Archidieces'a implini tóte acele functiuni archieresci ce i le incredintiaza Archiepiscopulu, éra in vacanti'a scaunului archiepiscopalu se suplinésca pe Archiepiscopulu in tóte afacerile Archidiecesane." — Metrop. presiedinte se declara invoitu cu acésta propunere, pe care congressulu o transpune comissiunii organis. spre a-o studiá si a reportá despre ea.

Siedinti'a 19-a din 20 Oct. (1 Nov.) La ordine continuarea in reportulu comissiunei organisatóre cu privire la infiintiarea a doue episcopii noue in Ungari'a si crearea unui episcopu vicariu in Transilvani'a. Dep. V. Babesiu, cá representantu alu maioritatii comissiunei reportéza ca: ce privesce propunerea aloru 20 deputati din Archidiecesa pentru regularea postului de vicariu archiepiscopalu in Archidiecesa prin instituirea unui archiereu titulariu comissiunea recomenda spre primire in principiu acésta propunere inse cu urmatorulu adausu: caus'a acésta se se transpuna consistoriului metropolitanu spre studiare, care dupa consultarea sinodului archierescu si dupa primit'a invoire a archiepiscopului-metropolitu se o transpuna sinodului Archidiecesanu pentru a provedé cele de lipsa cu privire la dotatiune si apoi astfeliu instruita se se supuna dimpreuna cu caus'a celorlalte doue eparchii congressului urmatoriu spre finala hotarire. Representantulu minoritatii comissiunei, dep. Trombitasiu, e de parere a se tractá cele 2 objecte separatu.

Dep. Mangra pe bas'a canoneloru si a pracsei bisericesci combate instituirea unui archiereu titulariu, cá unu actu necanonicu si nebasatu pe pracs'a bisericei ortodocse romane din Ardélu si Ungari'a. Combate chiaru si competinti'a congressului de a tracta acést'a cestiune, pe care numai sinodulu archierescu o póte pertractá, de aceea, propune, ca acela se o pertracteza canonice si la congressulu viitoriu se vina cu o propunere motivata. — Presidiulu intréba, ca óre se se pertracteza cestiunea vicariului archiereu deodata cu cestiunea celoru doue eparchii, apoi isi arata si vederile sale in privinti'a acesta si face propunerea: „Congressulu incuviintiaza sistemisarea unui postu stabilu de vicariu archiepiscopescu pentru Archidiecesa, care cá atare se alege de sinodulu Archidiecesanu si se intaresce de archiepiscopulu concernentu. Vicariulu déca are cualificatiunea receruta se póte hirotoní de archiereu. Fiindu vicariulu archiereu, este membru alu sinodului episcopescu cu votu decisivu." — Se scóla mai multi deputati, cari ceru cá aceste doue cestiuni se se desbata impreuna, éra altii, ca se se separese un'a de alta. Presidiulu revine la propunerea s'a, arata, ca instituirea unui archiereu titulariu este de lipsa si nu-e nici o pedeca canonica de a se institui, dupa mai multe desbateri congressulu decide, cá aceste doue cestiuni se se tracteze impreuna. Dupa „Tel. Rom." (Va urmá)

Regulamentu

pentru parochiele in provinci'a metropolitana a bisericei ortodocse romane din Ungari'a si Transilvani'a.

(Urmare.)

II. Indeplinirea parochieloru.

§. 6. Parochiele devinu vacante:

a) prin mórtea parochului;

b) prin resignarea parochului;

c) prin stramutarea parochului in alta parochia;

d) prin destituirea parochului.

§. 7. Murindu preotulu presiedinte séu notariulu comitetului parochialu, séu epitropulu celu mai betranu, — indata face aretare despre acést'a la protopresbiteriulu tractului, carele este detoriu séu a merge in persóna la inmormentarea repausatului, séu a delegá pe unu altu preotu cá substitutu alu seu.

Dupa seversirea ceremonieloru funebrale, protopresbiterulu respective substitutulu seu in presenti'a comitetului parochialu ia in sém'a totu ce a fostu la parochulu repausatu din lucrurile ce se tienu de averea bisericei, respective de oficiulu parochialu, si le incredintiéza pe langa inventariu presiedintelui comitetului, séu, déca mai sunt si alti preoti in parochia, celui mai betranu in oficiu dintre acei'a.

Unu esemplaru alu acestui inventariu se substerne la consistoriulu eparchialu.

Dupa acea va eruí déca, si catu a remasu datoriu preotulu repausatu ori cassei bisericesci, ori in contributiunea si ecuivalentulu reg. dupa sessiunea parochiala, ori in sidocsi'a episcopésca si competinti'a (birulu) protopopésca; si constatandu-se atari datorii voru intreprinde pasii cuviintiosi pentru asecurarea si depurarea aceloru datorii din lasamentulu preotului, er' in lips'a de vre'unu lasamentu, din partea disponibila a venitului intercalariu alu parochiei.

Déca parochi'a a remasu fara parochu, protoprebiterulu o incredintiéza spre administrare in modu provisoriu unui'a dintre preotii invecinati, pana candu ar' face consistoriulu alta dispositiune.

In fine se deliberéza in comitetulu parochialu asupr'a intregirei, respective reducerei postului vacantu dupa tenórea §§-loru 9 si 10 din acestu regulamentu. Protocolulu siedintiei comitetului se inaintéza multu in 10 dile la consistoriulu eparchialu.

§. 8. Preotesele veduve si orfanii preotului repausatu remanu in cass'a parochiala 6 luni si au dreptulu a primí diumetate din venitulu parochiei unu anu intregu dupa mórtea acelui'a.

§. 9. Devenindu in orice modu vacanta o parochia, ce a avutu numai unu preotu, déca venitulu sistemisatu in acea parochia face celu puçinu 400 fl. la anu, consistoriulu eparchialu are se ingrigésca, cá acea parochia se se ocupe celu multu in trei luni prin parochu definitivu.

Er' déca venitulu preotiescu sistemisatu nu ajunge la 400 fl. pe anu, poporulu din parochi'a vacanta nu póte se-si alega parochu inainte de a completá sum'a de 400 fl. si pana atunci parochi'a vacanta ori se afiliéza la alta parochia vecina, ori, déca nu se póte acést'a, consistoriulu eparchialu i da unu administratoru parochialu la propunerea protopresbiterului concerninte.

Dintre filie se potu face matere conformu §. 3. din stat. org. numai cele ce au biserica si scóla propria si potu aretá unu venitu preotiescu sistemisatu de celu puçinu 400 fl. la anu.

Casuri esceptionale se lasa la apretiarea consistorieloru eparchiale, care inse sunt datóre a reportá asupra acelor a procsimeloru sinode eparchiale.

§. 10. Déca devine o parochia vacanta intr'o comuna, unde au fostu doi preoti, acea se va reintregí numai in casulu acel'a, déca parochi'a numera preste 1500 suflete si déca se sistemiséza cate unu venitu la orasie de celu puçinu 800 fl. si la sate de celu puçinu 600 fl. pentru unu preotu.

Devenindu vacanta o parochia ce a avutu trei preoti, acea se póte intregí numai, déca parochi'a numera preste 3000 suflete, si déca se sistemiséza cate unu venitu la orasie de celu puçinu 800 fl. si la sate de celu puçinu 600 fl. pentru unu preotu.

Intr'o parochia ce a avutu patru preoti, devenindu unu locu vacantu, acel'a se póte intregí numai déca parochi'a numera preste 4000 suflete, si déca se sistemiséza unu venitu la orasie de celu puçinu 800 fl. si la sate de celu puçinu 600 fl. pentru unu preotu.

In tóte acele casuri, in care nu s'ar' poté implini conditiunile de susu, se va face reducere, adeca: parochiele a 2-a si resp. a trei'a si a patr'a nu se voru indeplini, ci ele se voru lasá in administratiune, ér' venitele in folosinti'a celorlalti preoti locali, afara numai de sessiunile parochiale, asupra caror'a dispune fiecare eparchia dupa trebuintiele preotimei sale-

Abatere dela aceste dispusetiuni potu face consistoriele eparchiale numai in casuri de necessitate notorica, pe cari voru avé a le aretá totdeaun'a la procsimulu congressu bisericescu. (Va urmá.)

Societatea academica romana.

Siedinti'a ultima dela 28 Septembre 1878. — (Urmare si fine.) D. secretariu generalu dà lectura reportului seu asupr'a lucrariloru si activitatiei Societatiei in anulu acest'a in cuprinderea urmatóre:

„Desi, multiamita bunei vointie particulare a d-lui ministru de interne, processele verbale ale Societatiei nostre s'au publicatu in colónele „Monitoriului oficialu", de si d-vóstra, d-loru colegi, cunósceti bine lucrarile, cu cari, v'ati ocupatu si solutiunile ce li s'au datu, sunt datoriu a ve supune tabelulu activitatiei d-vóstre in a 12-a sessiune academica ce a tienutu. Acésta sessiune a fostu necessitate se fia mai prelungita, fiindu-ca lucrarile Societatiei au fostu mai numeróse si ea nu se potea despartí inainte de a le resolve pe tóte. Probele de traductiuni din autorii classici, concursurile premieloru Nasturelu, cercetarea mai multoru manuscrise aduse la cercetarea Societatiei, v'au supusu la atatea studii copióse, caror'a a trebuitu se sacrificati cu generositate unu timpu pretiosu.

„1. Mai inainte de tóte vomu memorá, ca d. ministru de culte, apretiendu activitatea nóstra incordata catra scopulu infiintiarei acestei Societatii si rolulu, ce este chiamata a jocá in viitoriu pentru progressulu culturei intelectuale a natiunei, si avendu in vedere desideratulu espresu in un'a din siedintiele nóstre, a binevoitu a inaintá catra corpurile legiuitóre unu proiectu, prin care nu numai ca confirma esistenti'a Societatiei, dér' o redica chiaru la rangulu de academia, asigurandu'i atatu subventiunea anuala, catu si independenti'a, destinandu'i totodata si unu locu, pe care se'si faca unu edificiu propriu alu seu: astfeliu, ca in viitoriu acésta institutiune se ajunga cu o destinata solida, autonomia, eterna, si fara nici o grija de fluctuatiunile politice.

„2. Venindu la lucrarile cele mai proprii atributiuniloru sale, Societatea a ascultatu pentru prim'a óra reportulu unei missiuni sciintifice, cu care a fostu insarcinatu anulu trecutu pe d. Grigorie Tocilescu, junele nostru istoricu laureatu; numerósele documente istorice, ce au adusu din archivele si bibliotecele din Russi'a au absorbitu mare timpu din ocupatiunile d-vóstre, astfeliu, ca ati potutu luá decisiunea de a editioná operele cantemiresci intregi, dupa originalele decopiate cu cea mai severa fidelitate: trei din operile lui Dim. Cantemiru, adeca V i t a C o n s t a n t i n i C a n t e m i r i, C o l e c t a n i a O r i e n t a l i a si I s t o r i'a i e r o g l i f i c a, se voru pune sub tipariu imediatu dupa decisiunea ce ati datu; ér' dupa cele trei volume manuscrise originale ce cuprindu istori'a imperiului otomanu in limb'a latina, anunciate dela academi'a imperiala din Petersburgu, se voru trage copii esacte spre a se pune mai tardiu sub tipariu.

„3. Fericit'a idea, ce ati avutu de a votá o suma de bani pentru bibliotec'a regretatului nostru colegu Papiu Ilarianu, aduce pe de o parte o frumósa acuisitiune pentru bibliotec'a Societatiei, ér' pe de alt'a arata o frumósa proba de recunoscintia patriotica pentru memori'a unui barbatu, care a onoratu literile si natiunea romana, redicandu'i unu monumentu pe pamentulu, in care s'a nascutu si in care zacu remasitiele sale mortale.

„4. Cererea incidentala a veduvei repausatului nostru colegu Ionu Massimu, de a'i veni in ajutoriu la strimtórea, in care se gasesce famili'a s'a, v'a datu ocasiune a licuidá drepturile de autoru ale colaboratoriloru la dictionariu si glossariu, a carui editiune inunda depositulu nostru cá o adeverata sarcina; astfeliu d-nii colaboratori 'si-au luatu

partea din esemplare, la care erau indreptatiti dupa regulamentu, magasinulu societatiei s'a usiuratu, ér' d-nei Veronic'a Massimu 'i s'a facutu unu ajutoriu, cumperandui-se unu numeru insemnatu de esemplare.

„5. Cercetarei probeloru de traductiune din autorii classici venite la concursu 'i-ati consacratu unu timpu destulu de pretiosu. Labórea domnevóstra inse n'a avutu altu folosu decatu deceptiunea de a le aflá insuficiente. Pentru acést'a ati fostu nevoiti a le respinge si a decide concursuri noui pentru anulu viitoriu. Se speramu, ca respingerile acestea nu voru fi luate in nume de reu: D-nii concurenti, dupa observatiunile, ce voru vedé in Analele nóstre, nu se voru descuragiá, ci din contr'a se voru stimulá, si persistandu in labóre voru ajunge a se perfectioná si a vení la anulu viitoriu cu lucrari mai solide; si dupa modelulu laudateloru traductiuni din Cicerone, Dione Casiu si Titu Liviu, vomu avé si pe Pliniu, Herodotu, Plutarchu si alti autori classici, pe cari amu decisu a'i traduce in romanesce.

„6. Alte concursuri, nu mai puçinu dorite, au avutu acelasiu resultatu. Premiulu Nasturelu, atatu celu din seri'a A, catu si celu din seri'a B, nu s'a potutu decerne. Din tóte publicatiunile de peste ani, cari vi s'au presentatu, n'ati potutu pune preferinti'a d-vóstre nici pe un'a, care se póta fi cualificata de cea mai buna. Elaboratele venite cu tes'a „Tieranulu romanu“ si cari au fostu tractate de doui concurenti, n'au potutu corespunde criteriului d-vóstre, si astfeliu ati decisu, cá aceeasi tesa se se puna din nou la concursu pentru anulu 1881. Asemenea elaboratulu pentru tes'a „Istori'a petrecerei romaniloru in Daci'a“ dela Aurelianu pana la anulu 1300, pusu la concursu inca din 1874, dupa ce i'ati datu tóta atentiunea studiósa, ati fostu nevoiti a'lu respinge cá insuficientu si a publicá unu nou concursu pentru aceeasi thesa.

„7. In cursulu sessiunei curente, Societatea a tienutu cinci siedintie publice; siepte din colegii nostri au comunicatu disertatiuni sciintifice si din multe puncte de vedere interessante. D. Aurelianu ne-a intretienutu despre economi'a rurala in Romani'a; d. Baritiu in doue renduri, despre economi'a soçiala si istori'a civilisatiunei in Transilvani'a; d. Odobescu asupr'a cununei dela Novo-Cerkaski; d. Sturdza despre bibliografi'a numismaticei romanesci; d. Stefanescu despre doue descoperiri paleontologice: maséu'a de Dinoteriu aflata in districtulu Tecuciu si falc'a de camila fosila aflata in districtulu Oltu; d. I. Ghic'a despre omu si inceputulu seu, ér' d. Al. Papadopolu Calimach, despre Pedaniu Dioscoridi, B o t a n i c'a d a c o - g e t i c a.

„8. Voindu a face din Societatea acést'a tabernacolulu sciintiei si alu suvniriloru nationale, d-vóstra v'ati intrecutu a'i face neincetatu daruri preçióse si nestimate: atatea obiecte de sacra pietate, atatea carti, cari ati venitu a le depune aicea, dau atatea probe de iubirea, care v'au legatu de acésta Societate, dau atatea frumóse sperantie pentru viitoriulu ei, si justifica, potu dice, consideratiunea, ce se manifesta in favórea ei, atatu din partea guvernului, catu si din partea publicului bine simtitoriu.

„9. Voiu trece repede peste lucrarile curente, precumu controlulu scropulosu alu lucrariloru administrative si financiare, votarea budgetului si altele, cu cari v'atu ocupatu cu atat'a minutiositate si consciintia; ci dupa dupl'a sarcina de secretariu ad hoc si secretariu generalu, cu care m'ati onoratu, me voiu marginí a ve urá si pe viitoriu acelasiu zelu si activitate.“

D. presiedinte declara sessiunea anului 1878 inchisa.

Acestu processu-verbalu s'a verificatu in siedinti'a de astadi.

Presiedinte I. G h i c 'a. Secretariu ad hoc G. S i o n u.

Diverse.

(S o c i e t a t e a l i t e r a r a - s o c i a l a a s t u d i n t i l o r u r o m a n i d i n V i e n 'a „R o m a n i 'a - J u n a“) a tienutu Duminec'a trecuta in „Hotel Metropel“ adunarea s'a generala impreunata cu o serata musicala dupa program'a urmatóre: A. P a r t e a o f i c i a l a: 1. Discursu preliminariu de presiedintele Drd. Blasianu. 2: Ordinea dilei: a) Verificarea processului verbalu; b) Referatulu comissiunei revedietórie; c) Reportulu anualu si absolutoriulu comitetului; d) Denumirea membrileru onorari si emeritati. — B. P a r t e a s o ç i a l a: 1. Marchetti: „Cantulu gintei latine“, esecutatu de chorulu societatii; 2. Mozartu: „Alu XXIV. cuartetu in C-dur“ pentru flauta, violina, viola si violoncello, esecutatu de domnii Calinciucu, Blasianu, Mandicevschi si Schaub; 3. Alecsandri: „Vladu Tepesiu si Stejarulu“, poesia declamata de d-lu Barseanu; 4. Höltzel: „Voci de clopotu“, cantu solo; 5. van Beethoven: „Serenada“ pentru flauta, violina si viola, esecutata de domnii: Calinciucu, Blasianu si Mandichevschi. — Toasturi oficiale. — 6. Gregoir & Servais: „Lohengrin de Wagner“, duetu pentru violoncello si piano, esecutatu de d-lu Schaub; 7. Gumbertu: „Scump'a casa parintésca“, cantu solo; 8. Alecsandri: „Resbunarea lui Statu-Palma, poesia declamata de d-lu Paulu; 9. Mozart: „Alu XXV. cuartetu in D-dur“ pentru flauta, violina, viola si violoncello, esecutatu de domnii: Calinciucu, Blasianu, Mandicevschi si Schaub; 10. Porumbescu: „Cisla“, cuartetu umoristicu-satiricu, esecutatu de chorulu societatii. Soli: domnii Voin'a, Blasianu, G. Danu si Calinciucu. Acompaniamentulu din piano esecutatu de d-lu Laczko. Pianoforte din fabric'a I. M. S c h w e i g h o f e r.

(S c i r i d i n R o m a n i 'a.) — Diuariului „L'Orient“ se scrie din Brail'a 3/15 Nov.: „Speramu, ca trecerea armatei in Dobrogea se va poté efectui poimane Dumineca si se asigurá, ca M. S. R. principele va veni se asiste in persóna la intrarea trupeloru in nou'a provincia romana. Din Bucuresci se anuncia inse, ca lucrarile comissiunei de delimitare nu au inaintatu atatu de iute, cumu se sperá, si ca prin urmare ocupatiunea Dobrogei va suferí o intardiare, guvernulu fiindu decisu a nu tramite armat'a peste Dunare inainte de ce se voru fi ficsatu tóte fruntariile claru si definitivu. Se crede asiadér', ca trecerea nu va avé locu inainte de Dumineca in 12/24 Nov. Se asigura inse din nou, ca Domnitoriulu va fi de façia la acést'a operatiune. — Acelasiu diuariu afla din Ismailu, ca de candu russii au luatu Basarabi'a in posessiune, numerulu persóneloru, cari au parasitu acést'a tiéra, este: din Ismailu 300, din Kili'a 50, din Bolgradu 80, din Reni 160, de prin sate 3500; cu totulu 4090. In realitate inse au parasitu Basarabi'a mai multi decatu arata cifrele aceste, ca-ci erá impossibilu de a constatá esactu numerulu tuturoru emigrantiloru. Dealtmintrea emigratiunea continua. —

(P o p o r a t i u n e a p a m e n t u l u i) se socotesce dupa Behm a fi de o 1439.145,300 ómeni care resultatu circulà cu cateva luni inainte prin tóte diuariele, dér' dupa cumu arata Kolb in manualulu seu de statistica numerulu acelu este celu puçinu cu o 100 de milióne preamare. Kolb socotesce locuitorii Europei la 313 milióne, ai Americei, la 93, ai Australiei la $3^1/_2$, ai Asiei la 780, ai Africei la 120, la olalta 1310, seu intre 1300, si 1350 de milióne. Ce se atinge de poporatiunea celoru d'antaiu trei parti ale pamentului nu póte fi o diferentia mare, din caus'a ca in privinti'a celoru mai insemnate tieri sunt destule date sigure. In Asi'a vine tóta greutatea din partea Chinei, ai careia locuitori impreuna cu tierile de sub protectiunea s'a nu potu trece peste 400 de milióne. Behm socotesce poporatiunea Chinei si a tieriloru ce se tienu de ea cu $433^1/_2$ de milióne. Cea mai mare nesciintia, despre numerulu locuitoriloru, domnesce in privinti'a Africei. Luandu tóte impregiurarile acestei parti de pamentu in consideratiune, nu se póte socoti numerulu locuitoriloru ei mai mare de 120 de milióne, pe candu Behm dice, ca sunt 205.219,500 de ómeni. Ce s'atinge de resultatele acestea calculatórie, ele inca nu potu se fia de totu ecsacte cu atat'a mai vêrtosu, ca noi vedemu cu cate greutati se culegu pe la noi datele statistice, apoi ce poti se asteptí date ecsacte din Afric'a, care pana acuma nici nu e cunoscuta tóta cu deameruntulu. Ce s'atinge de confessiuni dice Kolb, ca sunt pe façi'a pamentului 413 milióne crestini; si vreo 900 de milióne necrestini; si anume 210 milióne catolici, 115 milióne protestanti cu englesi cu totu, 80 de milióne orthodocsi orientali si 88 de milióne alti crestini; apoi 7 milióne evrei; 120 de milióne mohamedani si 770 de milióne, asianumiti pagani. Dintre tóti ómeni sunt dér' numai a trei'a parte chrestini, dintre acei'a camu pe jumetate romano-catolici, adeca nici a siésea parte din sum'a intréga; pe candu protestantii, la cari se socotescu tóte bisericile si tóte sectele englesesci, abia facu a 11-a parte din sum'a totala a tuturoru ómeniloru de pe façi'a pamentului.

(L a l i b r a r i 'a d e m u s i c a l i i a l u i T a b o r z k y s i P a r s c h d i n B u d a p e s t 'a) a aparutu érasi doue brosiure, contienendu piesele de jocu cele mai noue. I. Brosiur'a (album 8-o auritu) intitulata: „Aducere aminte de espositiunea dela Parisu“ de Philipp Fahrbach jun. contiene urmatóriele piese noue de jocu: Nr. 1. „Frumós'a parisiana“ valsu; Nr. 2. „Dame de coeur“ polc'a français; Nr. 3. „Telephon“ polc'a mazuru; Nr. 4. „Cucucu“ polc'a franç.; Nr. 5. „Reissaus“ polc'a rapede; Nr. 6. „Salutulu studentiloru“ polc'a française; Nr. 7. „Csárdás“; tóte pentru piano-forte. Pretiulu unei brosiuri 2 fl. 50 cr. v. a. — II. brosiur'a, edata de I. Németh, intitulata „Aducere aminte de espositiunea dela Parisu“ (album 8-o auritu) contiene urmatóriele piese: 1. Plevn'a nota; 2. Huzzad czigány; 3. Be szomoru; 4. Csipkebokor; 5. Csak egy szép lány; 6. Budapesti kis barna; 7. Ne meny el; 8. Jurátos nota; 9. Egy kis lány; 10. Este van a falubau; tóte pentru pianoforte, cu pretiulu de 1 fl. 50 cr. v. a. Piesele amintite au fostu conduse de maiestrulu de musica Ph. Fahrbach jun. in concertele-orangerie (Jardin de Tuilleries) din Parisu cu succesu fórte stralucitu.

Sciri ultime telegrafice.

Neapole, 17 Nov. Regele si Regin'a Italiei in calatori'a loru fura primiti si aci cu ovatiuni. Ei intrara la órele $2^1/_4$ in orasiu. In strad'a Carbonara, precandu mai multi individi predau suveraniloru petitiuni, unu individu sari c'unu cutitu asupra regelui, si-i succese a-i aplicá o rana usióra la braçiulu stangu, dupa aceea se aruncà asupra ministrului-presiedinte Cairoli si 'lu rani in peciorulu stangu. Regele a scosu cu sange rece sabi'a si a lovitu cu ea pe ucigusiu in capu, pre candu Cairoli ilu apucà de peru. Unu capitanu a arestatu apoi pe atentatoriu. Regin'a si principele de Neapole se aflau in trasura cu regele si documentara mare curugiu. Asassinulu se numesce G i o v a n n i P a s s a m e n t e, o bucatariu, de 20 ani, nascutu in provinci'a Potenza.

Rom'a, 18 Novemb. Atentatoriulu Passamente marturisesce faptulu. Elu declara, ca a avutu intentiunea firma a omorí pe rege, a nimicí monarchi'a si a delaturá miseri'a (seracia). Din hartiile lui se vede, ca a fostu membru alu „Internationalei“. Manunchiulu cutîtului, cu care comise atentatulu, a fostu infasiuratu c'unu steguletiu rosiu, pe care erá lipita o siedula cu inscrierea: Viva la republica universale!

Ajutórie pentru ranitii din Bosni'a.

Brasiovu, 31 Oct. (12 Nov.) 1878.

Consemnatiune despre contribuirile generóse facute in favórea luptatoriloru vulnerati, a veduveloru si orfaniloru cadiuti in lupta si aceloru ce au remasu fora spriginu in urm'a conchiamarei la arme a reservistiloru.

I. I n b a n i: Din comun'a Polyán colecta dela 13 insi 1 fl. 82 cr., colectoru d. adm. protopopescu Ioanu; din com. Lemhény dela 12 insi 72 cr., colect. Solnay; din Brasiovu (Tocile) dela 45 insi 19 fl. 44 cr., colect. Vas. Sfetea, parochu; din Brasiovulu-vechiu dela 149 barbati 16 fl. 50 cr., colect. G. Persienariu, parochu; dto. dela 11 femei 9 fl. 70 cr., colect. Susana Persienariu, preotésa; din comun'a Simonu dela biserica noua dela 14 insi 4 fl. 62 cr., colect. I. Mosioiu, parochu; dto. dela biseric'a vechia dela 26 insi 4 fl. 60 cr., colect. N. Manoiu, parochu; din com. Pórta Branului dela 15 insi 2 fl. 40 cr., colect. I. Lungu, parochu. Sum'a dela 285 insi 59 fl. 80 cr. v. a.

II. C o l e c t a i n p a n z a r i a din comunele: Rotbavu 6 metri panza si 1 par. ismene; Hermanu 4 camesi, 2 par. ismene si 5 stergare; Sanpetru 2 stergare, 1 strajacu, 2 camesi si 1 par. ismene; Breticu 4 coti panza grósa; Predealu 8 coti panza; Brasiovulu-vechiu 9 fasii à 10 coti 7 triangule, 4 compresse si 1 stergariu.

Brasiovu, 6/18 Novembre 1878.

Multu stimate domnule redactoru! Binevoesce a publicá si ofrand'a d-nei S o f i a d e G i d o f a l v i de 20 fl. v. a. pentru ranitii din Bosni'a etc. Banii i'amu predatu la d. vice-comite de Roll.

Comitetulu rom. nat. pentru ajutorirea ranitiloru din Bosni'a etc.
I o a n u P e t r i c u, presiedinte.

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 20 Novembre st. n. 1878.

5% Rent'a charthia (Metalliques) . . .	61.30	Oblig. rurali ungare .	73.50
5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu).	62.65	„ Banat-Timis.	78.50
Losurile din 1860 .	112 40	„ transilvane.	—.—
Actiunile bancei nation.	780.—	„ croato-slav.	74.75
„ instit. de creditu	229.—	Argintulu in marfuri .	100.—
Londr'a, 3 luni. .	116.15	Galbini imperatesci .	5.57
		Napoleond'ori . . .	$9.32^1/_2$
		Marci 100 imp. germ. .	57.65

Editoru: **Iacobu Muresianu.**
Redactoru responsabilu: **Dr. Aurel Muresianu.**
Tipografi'a: **Ioane Gött si fiiu Henricu.**